



Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen

Jessicka Sörmling, 070-200 16 80

Jessicka.sormling@boden.se

Yttrande över remissen SOU 2023:31 Utredningen om framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar

Nedan redovisas Bodens kommun synpunkter på utredningen SOU 2023:31.

Bodens kommun instämmer med majoriteten av förslagen lämnade i utredningen. Sammantaget bidrar förslagen till att bibehålla utbildningsformens särart med en nära koppling till arbetslivet. Koppling till *lokalt* arbetsliv är vidare bakgrund till Bodens kommuns argumentation när vi motsätter oss förslag helt eller delvis, eller har förslag på ytterligare utredningar/uppdrag.

Förslag om ett gemensamt system för ansökan (avsnitt 4.8)

Bodens kommun instämmer med förslaget, men ser en risk att flexibiliteten inskränks. Idag kan individer som saknar formell behörighet antas om utbildningsanordnare bedömer att personen kan klara utbildningen. Den möjligheten bör finnas kvar och också *lyftas fram* i information kring gemensamt ansökningssystem.

Stimulera utbildningsmiljöer som skapar förutsättningar för investeringstunga utbildningar i ett flexibelt system (avsnitt 7.8.2)

Bodens kommun instämmer i förslaget med tillägget att utredningen ska *prioriteras och starta skyndsamt*.

Industrins gröna omställning samt nyetablering i norra Sverige pressar utbildningssystemet i investeringsfrågan. Regeringens tidigare särskilde samordnare för den stora samhällsomställningen i norra Norrland Peter Larsson menade i sin avslutande rapport att det blir allt svårare att matcha arbetsgivare och kandidater till 100 procent. Larsson bedömde att gränserna mellan olika utbildningsformer kommer att suddas ut i och med modultänk och individfokus.

Möjligheten att ”klä på” en individ med det hen saknar för att 100-procentig matchning ska uppstå ökar troligen om det finns lärcentrum där flera utbildningsnivåer samverkar och kompletterar varandra. För Norrland, med dess glesa geografi, är det också viktigt att dessa lärcentrum fokuserar på modern fjärr- och distansundervisning där nya tekniska lösningar prövas.

Förslag om tillsyn (avsnitt 9.5.2)

Vi instämmer i förslaget men önskar även ytterligare utredning eller förtydligat uppdrag.

Bodens kommun vill se en utredning om entreprenads påverkan på kvaliteten i YH-utbildningar. Utredningen skulle vara av samma typ som KLIVA-utredningen om vuxenutbildningen och SFI. Utredningen motiveras av skrivningar i avsnittet 9.4 om att det behövs ökad kunskap i denna fråga. Ett alternativ till utredning är att ge MYH i uppdrag att göra särskild kvalitetsgranskning av entreprenad och utbildningars kvalitet, särskilt mot bakgrunden av skärpningen i definitionen av utbildningsanordnare (avsnitt 9.4.2).

Fler åtgärder behövs för att främja kvaliteten i yrkeshögskolan (avsnitt 10.7.1)

Bodens kommun instämmer i att funktioner för studerandehälsa bör utredas. Om YH på allvar ska bidra till det livslånga lärandet ska individer som väljer YH ha tillgång till stöd som finns i andra eftergymnasieskola utbildningsformer.

Utredningen föreslår även en analys av ansökningsprocessen och diarieföringen, där samverkansparter och upplägg går att ta del av. Syfte med en analys är att värna innovationskraften. Bodens kommun motsätter sig denna del av förslaget. Vi anser att öppenheten i processerna kring YH bidrar till att kunskap om hur man bygger utbildning med kvalitet får spridning.

Ett bättre sätt att främja innovationskraften är genom att i större utsträckning än idag differentiera schabloner för utbildningsanordnare som satsar på innovation, ny teknik eller pedagogiska metoder. Utredningen föreslår att dessa schabloner ska analyseras. Bodens kommun förordar att en sådan analys prioriteras före begränsad insyn i ansökningsprocesser. Analys av schablonersättning med fokus på nya tekniska lösningar kan även kopplas till behovet av att utreda statligt stöd till investeringstunga utbildningsmiljöer, där distanslösningar är särskilt intressanta ur ett norrländskt perspektiv (se ovan).

Förslag som bidrar till hållbar utveckling och kompetens för klimatomställningen (avsnitt 11.10)

Bodens kommun instämmer i förslaget om att öka antalet YH-platser generellt, men önskar satsningar på riktad arbetsgivarinformation och en utredning om hur studenter kan attraheras till Norrland.

I utredningen konstateras att information om utbildningsformen behövs för att öka arbetsgivares engagemang för YH. Man skriver även om problemet med outnyttjade platser, bland annat inom tekniska utbildningar. Utredningen säger dock inget om hur dessa två utmaningar kan hanteras.

Bodens kommun önskar en riktad informationssatsning för att involvera norra Sveriges arbetsgivare i YH. Den samhällsomställning som sker i området saknar motstycke i modern tid, vilket motiverar en sådan prioritering. YH:s naturliga mekanisk – att arbetsmarknaden ska styra vilka utbildningar som söks och startas var – behöver helt enkelt ”boostas” i denna landsända.

Om utbildningar väl startas i norr är nästa utmaning att attrahera studenter. Eftersom arbetslösheten här är låg och befolkningmängden just nu minskar behövs inflöde från andra delar av Sverige (eller EU). Bodens kommun vill se statlig stimulans för att uppmuntra flytt för studier, kanske i form av ett förstärkt omställningsstudiestöd, eller enklare inträde för utländska studenter. Olika lösningar bör utredas.

Övervägande om överföring av ett fjärde tekniskt år till yrkeshögskolan (avsnitt 12.8)

Bodens kommun instämmer med ställningstagandet att inte förorda överföring. Vi vill understryka att det för kommunen är särskilt viktigt att behålla TE4 inom gymnasieskolan. Upplägget är upparbetat och knyter an till en växande industri i området. Det är inte självklart att någon YH-anordnare skulle ansöka om att starta en liknande YH-utbildning i Boden och kommunen är i dagsläget inte organiserade för att driva det fjärde året i YH-form.

Jessicka Sörmling
Utbildningskoordinator